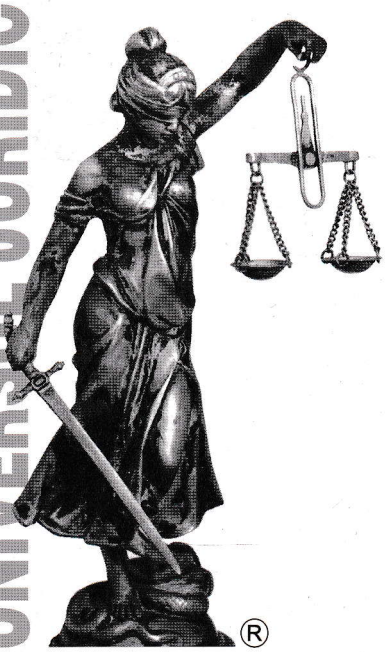
III 22137

UNIVERSUL JURIDIC ®

Dan VĂTĂMAN

Instituțiile Uniunii Europene

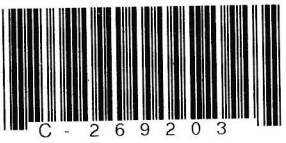
2011

Curs universitar

UJ

III 22137

DAN VĂTĂMAN

INSTITUȚIILE UNIUNII EUROPENE

Curs universitar

269203
UNIVERSITATEA
«DUNĂREA DE JOS» GALAȚI
BIBLIOTECA 1

Univerul Juridic
Bucureşti
- 2011 -

CUPRINS

ABREVIERI 5

CAPITOLUL 1
APARIȚIA ȘI EVOLUȚIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE 9
1.1. Istoricul ideii de Europă unită 9
1.2. Înființarea Comunităților Europene 21
1.3. Evoluția Comunităților Europene 27
1.3.1. Extinderea Comunităților Europene 27
1.3.2. Perfecționarea instituțională 29
1.4. Instituirea Uniunii Europene și continuarea procesului evolutiv al sistemului comunitar 33

CAPITOLUL 2
CARACTERISTICILE SISTEMULUI INSTITUȚIONAL AL UNIUNII EUROPENE 49
2.1. Aspecte generale 49
2.2. Principii instituționale 50
2.2.1. Principiul reprezentării intereselor 50
2.2.2. Principiul atribuirii competențelor 51
2.2.3. Principiul echilibrului instituțional 51
2.2.4. Principiul cooperării instituționale 52
2.2.5. Principiul autonomiei instituționale 52
2.3. Repartizarea competențelor între instituțiile Uniunii Europene 52
2.3.1. Funcția legislativă 52
2.3.2. Funcția executivă 53
2.3.3. Funcția bugetară 53
2.3.4. Funcția de control 53
2.3.5. Funcția de reprezentare în plan internațional 54
2.4. Repartizarea competențelor între Uniunea Europeană și statele membre 55
2.4.1. Limitele și condițiile exercitării competențelor 55
2.4.2. Categorii și domenii de competențe 56
2.5. Personalitatea juridică a Uniunii Europene 58

CAPITOLUL 3
PARLAMENTUL EUROPEAN 60
3.1. Constituirea Parlamentului European 60
3.2. Componența Parlamentului European 60
3.3. Organizarea Parlamentului European 65
3.3.1. Organele de conducere ale Parlamentului European 66
3.3.1.1. Președintele Parlamentului European 66
3.3.1.2. Biroul Parlamentului European 66
3.3.1.3. Conferința președinților 67
3.3.1.4. Conferința președinților de comisie 68
3.3.1.5. Conferința președinților de delegație 68

3.3.2. Comisiile şi delegaţiile interparlamentare 68
3.3.2.1. Comisiile permanente 68
3.3.2.2. Comisiile speciale 75
3.3.2.3. Comisiile de anchetă 77
3.3.2.4. Comisiile mixte 78
3.3.2.5. Delegaţiile interparlamentare 79
3.3.3. Grupurile politice 79
3.3.4. Serviciile administrative 81
3.4. Funcţionarea Parlamentului European 85
3.4.1. Sesiunile Parlamentului European 85
3.4.2. Ordinea lucrărilor Parlamentului European 85
3.4.3. Desfăşurarea şedinţelor 87
3.4.4. Cvorumul şi votul 89
3.4.4.1. Cvorumul 89
3.4.4.2. Depunerea şi prezentarea amendamentelor 89
3.4.4.3. Procedura de vot 91
3.4.4.4. Votul 92
3.5. Funcţiile şi competenţele Parlamentului European 93
3.5.1. Funcţia legislativă 93
3.5.2. Funcţia bugetară 94
3.5.3. Funcţia de control asupra celorlalte instituţii ale Uniunii Europene 95
3.5.4. Alte competenţe ale Parlamentului European 96
3.5.4.1. Competenţă în materie de relaţii externe 96

CAPITOLUL 4
CONSILIUL EUROPEAN 98
4.1. Constituirea Consiliului European 98
4.2. Componenţa şi organizarea Consiliului European 101
4.3. Desfăşurarea reuniunilor Consiliului European 102
4.3.1. Aspecte generale 102
4.3.2. Convocarea şi locul de desfăşurare a reuniunilor 102
4.3.3. Pregătirea lucrărilor Consiliului European 103
4.3.4. Desfăşurarea lucrărilor Consiliului European 103
4.4. Competenţele Consiliului European 106
4.4.1. Aspecte generale 106
4.4.2. Competenţele Consiliului European în urma adoptării Tratatului de la Lisabona 106
4.4.2.1. Competenţe de politică generală 106
4.4.2.2. Competenţe în domeniul politicii externe şi de securitate comună 106
4.4.2.3. Competenţe în domeniul spaţiului de libertate securitate şi justiţie 107

CAPITOLUL 5
CONSILIUL UNIUNII EUROPENE 108
5.1. Constituire 108
5.2. Componenţa Consiliului 108
5.3. Organizarea Consiliului 109

5.3.1. Aspecte generale 109
5.3.2. Secretariatul General 110
5.3.3. Comitetul Reprezentanților Permanenți (COREPER) 110
5.3.4. Comitete și grupuri de lucru 112
5.4. Funcționarea Consiliului Uniunii Europene 113
5.4.1. Președinția Consiliului 113
5.4.2. Modul de deliberare în cadrul Consiliului 115
5.5. Competențele Consiliului 119
5.5.1. Aspecte generale 119
5.5.2. Competențe legislative 119
5.5.3. Competențe bugetare 119
5.5.4. Competențe de definire a politicilor și coordonare 120
5.5.5. Competențe în materie de acorduri internaționale 120
5.5.6. Competențe în domeniul politicii externe și de securitate comună 120
5.5.7. Competențe în cadrul spațiului de libertate, securitate și justiție 121

CAPITOLUL 6
COMISIA EUROPEANĂ 122
6.1. Constituirea și evoluția Comisiei Europene 122
6.2. Componența Comisiei Europene și statutul membrilor acesteia 125
6.3. Organizarea Comisiei Europene 128
6.4. Funcționarea Comisiei Europene 130
6.4.1. Aspecte generale 130
6.4.2. Ședințele Comisiei Europene 130
6.5. Atribuțiile Comisiei Europene 131
6.5.1. Aspecte generale 131
6.5.2. Funcția de inițiativă legislativă 132
6.5.3. Funcția de execuție 133
6.5.4. Funcția de decizie 134
6.5.5. Funcția de supraveghere 135
6.5.6. Funcția de reprezentare 136

CAPITOLUL 7
CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE 137
7.1. Evoluția în timp a Curții de Justiție 137
7.2. Compunerea și organizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene 138
7.2.1. Aspecte generale 138
7.2.2. Curtea de Justiție 138
7.2.2.1. Componență 138
7.2.2.2. Statutul judecătorilor și avocaților generali 139
7.2.2.3. Organizarea Curții de Justiție 140
7.2.2.4. Funcționarea Curții de Justiție 142
7.2.2.5. Procedura de judecată 143
7.2.2.6. Procedurile speciale 146
7.2.2.7. Competențele Curții de Justiție 147
7.2.3. Tribunalul de Primă Instanță 150

7.2.3.1. Componență 150
7.2.3.2. Organizare 150
7.2.3.3. Funcționare 152
7.2.3.4. Procedura 153
7.2.3.5. Competențe 154
7.2.4. Tribunalul Funcției Publice 155
7.2.4.1. Constituire și componență 155
7.2.4.2. Organizare 156
7.2.4.3. Funcționare 158
7.2.4.4. Procedura 159
7.2.4.5. Competențe 161

CAPITOLUL 8
BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ 162
8.1. Constituire 162
8.2. Componența și organizarea Băncii Centrale Europene 163
8.2.1. Aspecte generale 163
8.2.2. Consiliul guvernatorilor 163
8.2.2.1.Componență 163
8.2.2.2. Desfășurarea reuniunilor Consiliului guvernatorilor 164
8.2.2.3. Responsabilitățile Consiliului guvernatorilor 167
8.2.3. Comitetul executiv 167
8.2.3.1. Componență 167
8.2.3.2. Desfășurarea reuniunilor Comitetului executiv 168
8.2.3.3. Responsabilitățile Comitetului executiv 169
8.2.4. Consiliul general 169
8.2.4.1. Componență 169
8.2.4.2. Desfășurarea reuniunilor Consiliului general 169
8.2.4.3. Atribuțiile Consiliului General 170
8.2.5. Comitetele SEBC și unitățile operative din cadrul BCE 172
8.2.5.1. Aspecte generale 172
8.2.5.2. Comitetele SEBC 173
8.2.5.3. Conferința privind Resursele Umane 174
8.3. Atribuții și competențe ale Băncii Centrale Europene 174

CAPITOLUL 9
CURTEA DE CONTURI A UNIUNII EUROPENE 177
9.1. Constituirea și evoluția Curții de Conturi a Uniunii Europene 177
9.2. Componența Curții de Conturi a Uniunii Europene 178
9.3. Organizarea Curții de Conturi a Uniunii Europene 179
9.3.1. Aspecte generale 179
9.3.2. Procedura de alegere a președintelui Curții de Conturi a Uniunii Europene 180
9.3.3. Constituirea și organizarea camerelor Curții de Conturi a Uniunii Europene 180
9.3.4. Comitetul administrativ al Curții de Conturi a Uniunii Europene 183

9.3.5. Secretarul general 184
9.3.6. Personalul Curții de Conturi a Uniunii Europene 185
9.4. Funcționarea Curții de Conturi a Uniunii Europene 185
9.4.1. Ședințele Curții și ale camerelor 185
9.4.2. Elaborarea, adoptarea și autentificarea deciziilor Curții de Conturi 186
9.4.2.1. Repartizarea competențelor 186
9.4.2.2. Procedura de adoptare a deciziilor Curții 186
9.4.2.3. Procedura de adoptare a deciziilor camerelor 187
9.4.3. Transmiterea, publicarea și difuzarea rapoartelor, a avizelor, a observațiilor și a declarațiilor de asigurare 188
9.4.3.1. Transmiterea 188
9.4.3.2. Publicarea 189
9.4.3.3. Difuzarea 190
9.5. Competențele Curții de Conturi a Uniunii Europene 190

CAPITOLUL 10
ORGANUL UNIUNII EUROPENE DE POLITICĂ EXTERNĂ: SERVICIUL EUROPEAN DE ACȚIUNE EXTERNĂ 192
10.1. Evoluția în timp a politici externe a Uniunii Europene 192
10.2. Serviciu European pentru Acțiunea Externă 195
10.2.1. Preliminariile înființării Serviciului European pentru Acțiunea Externă 195
10.2.2. Sarcinile Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE) 197
10.2.3. Cooperarea Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE) 197
10.2.4. Organizarea Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE) 198
10.2.4.1. Administrația centrală a SEAE 198
10.2.4.2. Delegațiile Uniunii în țările terțe și în cadrul organizațiilor internaționale 199
10.2.4.3. Personalul SEAE 200
10.2.4.4. Accesul la documente, arhive și protecția datelor SEAE 202

CAPITOLUL 11
ORGANELE CONSULTATIVE ALE UNIUNII EUROPENE 203
11.1. Aspecte generale 203
11.2. Comitetul Economic și Social European (CESE) 203
11.2.1. Aspecte generale 203
11.2.2. Componența Comitetului Economic și Social European 204
11.2.3. Organizarea Comitetului Economic și Social European 205
11.2.3.1. Biroul 205
11.2.3.2. Președinția Comitetului Economic și Social European 207
11.2.3.3. Secțiunile Specializate 208
11.2.3.4. Subcomitetele și raportorul general 209
11.2.3.5. Comisiile Consultative 209
11.2.3.6. Administrația Comitetului Economic și Social European 209
11.2.4. Funcționarea Comitetului Economic și Social European 210
11.2.4.1. Consultarea Comitetului 210
11.2.4.2. Organizarea lucrărilor 211

11.2.5. Atribuțiile Comitetului Economic și Social European 214
11.3. Comitetul Regiunilor al Uniunii Europene (CoR) 215
11.3.1. Aspecte generale 215
11.3.2. Componența Comitetului Regiunilor 215
11.3.3. Organizarea Comitetului Regiunilor 216
11.3.3.1. Adunarea Plenară 217
11.3.3.2. Biroul și Președintele 217
11.3.3.3. Comisiile 219
11.3.3.4. Administrația Comitetului Regiunilor 221
11.3.4. Atribuțiile Comitetului Regiunilor 224

CAPITOLUL 12
ORGANELE INTERINSTITUȚIONALE ALE UNIUNII EUROPENE 226
12.1. Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene 226
12.1.1. Aspecte generale 226
12.1.2. Organizarea Oficiului pentru Publicații al Uniunii Europene 226
12.1.3. Competențele Oficiului pentru Publicații al Uniunii Europene 226
12.2. Oficiul European pentru Selecția Personalului 229
12.2.1. Înființarea Oficiului European pentru Selecția Personalului 231
12.2.2. Organizarea și funcționarea Oficiului European pentru Selecția Personalului. 231
12.2.3. Atribuțiile oficiului Oficiului European pentru Selecția Personalului 231
12.3. Școala Europeană de Administrație 233
12.3.1. Constituire și organizare 234
12.3.2. Organizarea activităților 234
12.3.3. Sarcinile Școlii Europene de Administrație 235

CAPITOLUL 13
AGENȚIILE UNIUNII EUROPENE 236
13.1. Aspecte generale **237**
13.2. Agențiile executive 237
13.2.1. Agenția Executivă a Consiliului European pentru Cercetare 237
13.2.2. Agenția Executivă pentru Cercetare 237
13.2.3. Agenția Executivă pentru Competitivitate și Inovare 238
13.2.4. Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură 239
13.2.5. Agenția Executivă pentru Rețeaua Transeuropeană de Transport 241
13.2.6. Agenția Executivă pentru Sănătate și Consumatori 244
13.3. Agenții și organisme de reglementare 246
13.3.1. Specificul agențiilor de reglementare 247
13.3.2. Agenții de politici ale Uniunii Europene 247
13.3.2.1. Aspecte generale 249
13.3.2.2. Agenția Comunitară pentru Controlul Pescuitului (CFCA) 249
13.3.2.3. Agenția Europeană a Căilor Ferate (ERA) 249
13.3.2.4. Agenția Europeană de Mediu (EEA) 251
13.3.2.5. Agenția Europeană de Siguranță a Aviației (AESA) 252
..... 255

13.3.2.6. Agenția Europeană pentru Gestionarea Cooperării Operative la Frontierele Externe ale statelor membre ale Uniunii Europene (FRONTEX) 258
13.3.2.7. Agenția Europeană pentru Medicamente (EMA) 262
13.3.2.8. Agenția Europeană pentru Produse Chimice (ECHA) 265
13.3.2.9. Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă (OSHA) 267
13.3.2.10. Agenția Europeană pentru Securitatea Rețelelor Informatice și a Datelor (ENISA) 270
13.3.2.11. Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă (EMSA) 274
13.3.2.12. Agenția GNSS European 277
13.3.2.13. Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) 282
13.3.2.14. Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) 287
13.3.2.15. Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) 291
13.3.2.16. Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO) 295
13.3.2.17. Centrul de Traduceri pentru Organismele Uniunii Europene (CdT) 299
13.3.2.18. Centrul European pentru Prevenirea și Controlul Bolilor (ECDC) 300
13.3.2.19. Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (CEDEFOP) 303
13.3.2.20. Fundația Europeană de Formare (ETF) 305
13.3.2.21. Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (EUROFOUND) 308
13.3.2.22. Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) 310
13.3.2.23. Centrul European de Monitorizare a Drogurilor și a Dependenței de Droguri 313
13.3.2.24. Oficiu Comunitar pentru Soiuri de Plante (CPVO) 316
13.3.2.25. Oficiul pentru armonizare în piața internă - mărci, desene și modele industriale (OHIM) 318
13.3.3. Agenții de coordonare a activităților din domeniul Politicii externe și de securitate comună 320
13.3.3.1. Agenția Europeană de Apărare (AEA) 320
13.3.3.2. Centrul Satelitar al Uniunii Europene (CSUE) 325
13.3.3.3. Institutul pentru Studii de Securitate al Uniunii Europene (ISS) 330
13.3.4. Agenții de cooperare polițienească și judiciară în materie penală 332
13.3.4.1. Colegiul European de Poliție (CEPOL) 332
13.3.4.2. Oficiul European de Poliție (EUROPOL) 335
13.3.4.3. Unitatea de Cooperare Judiciară a Uniunii Europene (EUROJUST) 339
13.4. Agenții și organisme ale Comunității Europene a Energiei Atomice (EURATOM) 343
13.4.1. Aspecte generale 343
13.4.2. Agenția de Aprovizionare a EURATOM 343

13.4.3. Întreprinderea comună europeană pentru ITER şi dezvoltarea energiei de fuziune
13.5. Organisme de supraveghere financiară
13.5.1. Aspecte generale
13.5.2. Comitetul European pentru Risc Sistemic (CERS)
13.5.3. Autoritatea Bancară Europeană
13.5.4. Autoritatea Europeană pentru Asigurări şi Pensii Ocupaţionale
13.5.5. Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare şi Pieţe
13.5.6. Organisme comune ale Autorităţilor Europene de Supraveghere
13.5.6.1. Aspecte generale
13.5.6.2. Comitetul comun
13.5.6.3. Comisia de Apel

CAPITOLUL 14
PROCESUL DECIZIONAL ÎN CADRUL UNIUNII EUROPENE
14.1. Aspecte generale privind procedura legislativă la nivelul Uniunii Europene
14.2. Procedura consultării
14.3. Procedura cooperării
14.4. Procedura de codecizie (procedura legislativă ordinară)
14.5. Procedura avizului conform

BIBLIOGRAFIE

269203
UNIVERSITATEA
„DUNĂREA DE JOS" GALAŢI
BIBLIOTECA 1